

tract met een..... vijand, dien men verschalken wil.....

Evenwel, er is nog een tweede houding, de betere. We omschreven ze als het „profeteeren tegen de adiaphora“.

Wanneer — zoo zeiden we — voor de rechtbank iemand een „handig“ gebruik poogt te maken van het, in een bepaald geval, ontbreken van een scherp gepunte rechtsbepaling, is dat corruptie, rechtsbederf. In al zulke gevallen nu is het een weldaad, als iemand dan met één slag dat heele leugenweefsel verscheuren komt.

Zoo'n weldaad is de brief, dien Christus door Johannes laat schrijven aan Thyatire. De Christus weet, dat in deze stad, en in die kerk, „de vrouw Izebel“ van Nicolaus' leugen-theorie een maar al te praktisch, een eigenwillig gebruik maakt. Zij noemt zich daarin profetes; het is meer gebeurd, dat in de groeiperiode der jonge christelijke kerk bepaalde vrouwen de ketterij publiek bevorderlijk waren, en als „profetessen“ de gemeente een vrijheidsbegrip opdrongen, dat in excessen oversloeg. Zoo was het ook in Thyatire, waar elke vrijbuiters „allerchristelijkst“ dekte met Nicolaus' theorie. De adiaphorie van „spijs“ en „leven“: wie doet ons wat? Men dreef zijn brutaliteit al verder: wie deze al te groote rekkelijheid dorst veroordeelen, die werd als onvroom en ongeestelijk aan de kaak gesteld. Had Christus de Zijnen niet vrijgemaakt? Was een afgod dan iets wezenlijks, dat men zijn vleesch niet eten mocht? Waren de bezwaarden zoo benepen, dat ze hun opvatting, hun exegese, aan anderen wilden opleggen? Had ook reeds Paulus niet met Petrus over zulke kwesties meningsverschil gehad? En moest men dus elkander niet verdragen? En kon men niet, — men was nog bigeloovig ook, net als de vroegere farizeeërs, die men uitschold — kon men niet den duivel uit het offervleesch bannen door het exorcisme?

Maar zie, wanneer die valsche „profetes“ gaat profeteeren van de adiaphora, dan komt in eens Christus als de ware Profeet profeteeren over de adiaphora. Hij zegt: die profetes verdient haar naam niet. Ik noem haar anders; ik geef den naam Izebel aan die vrouw. Want gelijk eenmaal deze Tyrische prinses naast koning Achab Samaria binnenreed als zijn vrouw, en sinds er alles op gezet heeft, om Israël te verleiden, en van zijn vastheid af te voeren, en het heidendom te mengen met den dienst des Heeren, den wettigen eeredienst van Jahwe, zoo doet nu ook deze vrouw, die kerk en wereld door elkander haalt.

Hier profeteert de Christus over en — tegen de adiaphora. Hij zegt ons: die adiaphora, die „middelmatige dingen“, die vormen geen constant levensgebied, om er een vrijheidscirkel om heen te trekken. Het zijn, juist omgekeerd, dingen, die ons in de engte moeten drijven, ons prikkelen moeten tot dieper gebed, gebed om licht en leiding, en om nog serieuzer schriftonderzoek, om zoo te komen tot steeds voorzigtiger levenswandel. Wie het anders doet, en het profeteeren tegen de fixatie van de adiaphora prijs geeft voor een listig profeteeren van de adiaphora, die is verleider, die is Izebel.

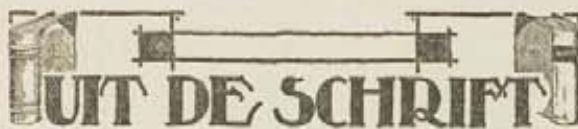
Profeteeren bij de adiaphora... dat is toch eigenlijk de eenige hemelsgezindheid. Het licht van het Woord van God op willen vangen daar, waar het ons schijnt te ontbreken, dat is „wandelen in den hemel“. Want immers — in den hemel zijn de adiaphora onbekend. Daar zal men steeds in elk bepaald geval, in elke concrete situatie, onmiddellijk, zóóma, wéten, wat Gods bepaalde wil is in elke bepaalde situatie. Daar is geen mensch onzeker; daar vlamt het licht der wet in alle dingen voor onze oogen op, en is zij in ons eigen hart geschreven. Wie nu van deze hemelsche heerlijkheid weet, en daarnaar uitzielt, hoe kan zóó iemand zich de handen stiltekenen wrijven, als in een bepaald geval de menschen hem niet lastig kunnen vallen, omdat die menschen nog niet zeker weten, wat Gods wil is in dat bepaald geval? In ste van de handen te wrijven achter den rug van de menschen, die hem zijn „vrijheid“ zouden betwisten willen, zal hij de handen vouwen voor het oog van God, Zijn rechter, en Zijn Vader, zijn Verbondsgod, die hem in rechtsverhouding tot Zich heeft geplaatst, en hem geen „vrijheid“ heeft beloofd, dan in de dienstbaarheid der liefde.

Profeteeren tegen profeteeren. Hier scheiden menschenwegen. Hier scheurt zich „vleesch“ van „geest“. Want de scheidslijn teekent zich af, o neen, niet hier, dat de één iets doet, dat de ander lant, of omgekeerd, maar hierin, dat de een een andere levenshouding heeft dan de ander. Het conflict ligt niet in een bepaalde verichting of niet-verrichting; als er een breuk is, dan ligt die breuk in het hart. De een is heimelijk onwillig, de ander heimelijk verheugd, als hem de lasten van den Heere God zijn voorgehouden. Wie heimelijk zich afkeert van de lasten van de wet des Heeren, die bewijst daarin, dat hij van het evangelie een nieuwe wet gemaakt heeft. Hij „kent“ het slechts als zoodanig en dus mis-

kent hij het. Hij wordt geoordeeld, niet omdat hij dingen deed, waarvan een ander zei: ze gaan te ver; maar omdat hij heel diep van binnen in zijn hart niet zuiver stond. Maar omgekeerd: wie heimelijk een vreugde vindt in het dienen van zijn God, die kent de wet alleen als evangelischen regel voor de dankbaarheid. Het evangelie blijft hem evangelie. En hij wordt gerechtvaardigd, niet daarin, dat hij nooit langs het kantje liep, en dit niet raakte, en dat niet smaakte in zijn puriteinschen levenswandel, maar daarin, dat hij, toen de ander luchtig profiteerde van de adiaphora, zijn God gebeden heeft te mogen profeteeren, opdat in de schuilhoeken van een nog niet doorzocht levens- en werkgebied het licht van Gods Woord mocht schijnen, óók voor hem.

Profeteeren en profeteeren. Hier scheiden zich menschenwegen. Wie profeteeren wil van de adiaphora, kiest eerst zijn eigen levenswil, zijn praktijk, en maakt daarna een vrome theorie, om zijn praktijk te dekken. En dan zegt hij, denk maar weer aan „Izebel“: ik ben profeet, ik ben profetes, ook ik heb toch den Geest? maar de ander, die om licht en waarheid vraagt, en profeteeren wil bij de adiaphora, die roept niet luide: laat mij vrij, want ik ben óók profeet, ik weet het zoo bijzonder goed, maar in de stilte bidt hij: vergeef mij. Heer, mijn dwaling en onzekerheid, zend, Heer, Uw licht en waarheid neder, en breng mij, door dien glans geleid, als christen in mijn praxis weder; zoo klimt mijn bange ziel gereeder ten berge van Uw heiligheid, waar mij Uw gunst verbeidt.

K. S.

UIT DE SCHRIFT

Saevis tranquillius in undis.

In dienzelfden tijd antwoordde Jezus en zeide: Ik dank U, Vader!

Matth. 11:25 a.

Het allereerste, wat Mattheus zegt, is: in dienzelfden tijd. Wij mogen daar dus niet over heen lezen. In welken tijd van Jezus' ambtelijk werk onder Israël komt Hij tot Zijn dankzegging aan Israels God? Als het getij verloopt. Men heeft Hem eerst zeer sympathiek gevonden, en Jezus was in het begin erg populair. De schare, die Hem volgde, groeide aan, het werd een beweging. Maar het kwam niet tot een consequent volgen, omdat men niet kwam tot een volkomen buigen voor Zijn Woord. En wie nu scherp toezag, die merkte het wel. Vandaag bleef die thuis, en morgen weer een ander. De menigte dunde uit. En wat men ziet, dat gaat men ook fluisteren, en daarna hardop zeggen. Het wordt niets met Jezus van Nazareth. Hij wordt een mislukking. Dit licht dooft weer uit.

In dienzelfden tijd. Toen de menschen gingen zeggen: Hij is mislukt; toen de wijzen en verstandigen gereed waren met hun examinatie, in dienzelfden tijd antwoordde Jezus. En wat blijkt daaruit? Dat het Hem niet in de war gebracht heeft, dat Hij er niet zenuwachtig van geworden is, dat het Hem niet verhinderd heeft om op God te letten. Hij antwoordt. Hij heeft dus wel heel zuiver gezien, wat de Vader bezig is Hem te leeren, en wat de Vader nu van Hem vraagt. Wie zenuwachtig is, wie van zijn stuk gebracht is, die is onbekwaam geworden, want hij let dan meer op menschen dan op God. Maar zoo is Jezus niet. Hij heeft in dat weglopen der menigte, in dat fluisteren op straat nauwkeurig op God gelet. En deze heeft Hem in denzelfden tijd geleerd, dat de vrucht zoo rijpen moet, zooals zij vandaag rijpt onder Jezus' ambtelijk werk. De Vader heeft Hem geleerd, dat Hij wel overal komen kan (en moet), wel overal aanzitten kan, wel overal zaaien kan, maar dat Hij niet overal zaad zal zien, maar alleen zal ontvangen de vruchten der verkiezing, de kinderkes van het welbehagen Gods. En als waarachtig mensch is Jezus zeer begeerig naar vrucht, wil Hij het overal wel zien uitbotten, wil Hij, dat men overal het brood des levens van Hem aanneemt. Maar Hij heeft gehoorzaamheid moeten leeren in het rijpen van de vrucht, en dat Hij dat geleerd heeft kwam, omdat Hij op God bleef letten, niet zenuwachtig werd, toen de menschen wegliepen. En zoo komt Hij nu op tijd met Zijn dankzegging. De Vader heeft Hem iets geleerd en Hij antwoordt onmiddellijk. Hij zegt nu rustig en kalm, saevis tranquillius in undis, Ik dank U Vader. Ik wil alleen maar hebben, wat Gij Mij geeft. Ik wil alleen de vruchten der verkiezing. Ik wil alleen, wat Gij Uzelf bereid hebt, o God!

En wie Hem nu zoo rustig en kalm den Vader hoort danken, en blij ziet aanvaarden de kinderkes des welbehagens die weet nu ook genoeg. Want deze Jezus zal nu verder gaan, even rustig. Hij zal nu komen tot Zijn kruis, om deze kinderen des welbehagens voor eeuwig te gewinnen, Hij zal komen tot Paschen, om ze met eeuwige schoonheid te bekleeden, Hij zal voortschrijden tot Hemelvaart, om ze alle tot zich te trekken, Hij zal verlangen naar Pinksteren, om ze alle te ver-

heerlijken. Hij is niet meer te houden. Hij zal Zijn weg vervolgen als Borg en Middelaar. Hij heeft daar net amen gezegd in den tijd als Jezus Christus op het werk des Vaders, wat Hij als Zoon van God gedaan heeft in den Raad des vredes — amen, om te nemen, wat de Vader Hem geeft, om het daarna weer den Vader terug te geven. Hoe zijn wij nu verblijd om dit rustig amen van den mensch Jezus Christus, Hij zal niet zenuwachtig worden. Godlof!

En dit zullen wij van Hem leeren, die ook hierin onze overste Leidsman en Voleinder des geloofs is, om rustig te blijven bij al het werk Gods, dat immers uitwerking is van Gods eenwig welbehagen. Wie let op menschen, en op wat menschen zeggen, op wat menschen fluisteren, op wat menschen roepen, die heeft kans in de war gebracht te worden, zenuwachtig te worden, en zoo zijn scherp te verliezen of er rijpen vruchten des welbehagens. Alleen wie rustig blijft, die behoudt zijn gezicht op God, en die ziet wel, dat het werk gelukkiglijk voortgaat, dat het zoo gaan moet, want alleen zoo komen de vruchten des welbehagens — alleen op 't gehoor van het gepredikte Woord.

Op God letten — en laten wij niet zenuwachtig worden. Het gaat om de kinderkes.

H.

v. d. B.

KERKELIJK LEVEN

„Moet dat nu zóó?“ (IV.)

We komen dus nu tot het tweede in het voorgaande artikel aan de orde gestelde punt. De gedachte is — ik herhaal, dat ik het stuk van De Sikkel zie in het breedere verband van wat anderen daaromheen gesproken hebben — de gedachte is min of meer duidelijk uitgesproken, dat de kwesties, die aan de orde gesteld zijn, en die we verleden week hebben aangeduid, slechts incidenteel waren. Als zoodanig zouden ze dus eigenlijk hun actualiteit verloren hebben; zoodat de strijdlijn — om dit nog al overdrijvende woord te bezigen — wel kon begraven worden.

Naar mijn meening ziet men hierin niet juist.

Dat — om bij de met den calvinistenbond samenhangende kwesties te beginnen — de vraag, in hoeverre Nederlanders van calvinistischen huize verplicht zijn, naar binnen en naar buiten inzake het „barthianisme“ een duidelijk geluid te laten hooren, haar actualiteit nog lang niet verloren heeft, wordt reeds duidelijk, als men weet, dat de kwestie van calvinistencongressen in bonden zelf niet van de baan is. Ik laat een reeds in de pers aangekondigd „congres voor calvinistische theologie“ in Genève nu even buiten beschouwing; wat ik daarvan in de pers las, bewijst, dat men nog steeds op dit punt op een theologischen dwaalweg verkeert, en op een basis van met name genoemde belijdenissen ook zulken weer wil doen samenkomen, die in hun wetenschappelijke publicaties daarvan op ingrijpende punten afgeweken zijn; bovendien is mij persoonlijk bekend, dat er overwegingen inzake de samenstelling van het congres geweest zijn, en personen voor een spreekbeurt voorloopig in aanmerking gekomen zijn, die het calvinisme bestreden hebben, alweer op diep insnijdende vraagpunten. Maar nog eens: dit blijve rusten. Genoeg zij, erop te wijzen, dat de calvinistenbond nog steeds bestaat; dat het Amsterdamsche congres een bepaald nummer gekregen heeft; dat reeds daardoor de vraag vanzelf opkomt, hoe het dan met de volgende congressen moet; op nummer twee moet toch nummer drie, en op nummer drie moet toch nummer vier volgen? En nu leven we toch niet bij den dag? We moeten toch vooruitzien? We moeten dus toch blijven spreken over de grondvragen, die bij het voorgaande congres in bespreking zijn gekomen?

Voorts denke men ook aan den algemeenen invloed van het barthianisme. Wie meent, dat deze gebroken is, vergist zich m.i. deerlijk. Reeds het enkele feit, dat er nog altijd predikanten en andere leidslieden zijn, die inzake de N.C.S.V. (de Ned. Chr. Studentenvereniging) een houding innemen, welke kwalijk strookt met wat een onzer generale synodes heeft besloten, geeft aan wie den ook aldaar sterk verneembaren barthianischen inslag opgemerkt heeft, veel te denken. Het is wel eenigszins merkwaardig, dat er onder hen, die de „strijdbijl“ begraven willen zien, ook zijn, die met de trekking tot de N.C.S.V. nu niet bepaald leven uit de gedachte van evenbedoeld synodebesluit. Dit besluit zelf hield de verklaring in, dat, bij alle waardeering van het goede, dat door de N.C.S.V. bedoeld en gewerkt is, voor gereformeerde studenten aan het lidmaatschap van de N.C.S.V. groote bezwaren verbonden zijn; en het drong er bij allen, die geroepen zijn om aan gereformeerde studenten leiding te geven, op aan, dat zij des studenten deze bezwaren onder het oog zouden brengen, en hun dit lidmaatschap ten eerste zouden ontraden. Men kan niet zeggen, dat dit besluit nu geheel en al is opgevolgd, of liever: dat de daarin uitgesproken gedachten overal instemming gevonden hebben. En intusschen brokkelt van alle kanten Kuypers werk af. De C.D.U.-ers verklaren openlijk, dat ze, behalve aan Barth, ook aan de N.C.S.V.-invloeden veel te danken hebben; natuurlijk geldt dit niet van de meeloopendoch van de leidende persoonlijkheden, voorzover deze demisch gevormd. Tevens wordt in de laatste weken

in politieke
elke groep, di
aanvaardt. D
een woord va
dat Groen in
woord van De
in beslissend
wel wat ande
ik bedoel hie
crete situatie
herhalen — v
eens met elke
de groote beg
politiek? Ja
verder. Ik be
treft. Lagere
betroft. Ik ad
ervan te
Alleen maar
is nu al jare
maar: ik gel
daag op „gro
nou willen n
van de kerk
lijk deelen.
als hij meen
van hem gel
de in „De N
richting, ever
in allerlei la
za worden,
matie realite
souden ze wi
den Christus
doening, de
En als men
sociaal“ dagh
als waarvan
niet valt d
Boskes, dan
over Bartje,
we vragen
gedachten, di
maken van
die vraag ku
over den „ge
van De Bus
N.C.S.V.-sym
over Barth, b
en „S.D.A.P.“
onderscheiden
gram en het
den „geest“
„geest“ van
evenmin als
(en nog wel
scheiden op
„geest“ en
verdoezelend
opdringend.
En nu spr
zijn breede l
over de geb
zijn ten aan
Barths opva
dan wel als
het christelij
Ik sprak
van zulk een
die aan dit
met aandra
de opwekkin
spits afgebr
barthianen a
zelfden tijd,
— hun best
men, door e
gezag der sya
besluit der
te kunnen c
de polemiek
kennis van z
pathiebetuig
anderen „ge
ondersdenker
spreekt. Toe
van den een
liever het le
goed.
En daarom
die aan de
hebben. In
kunnen ze,
ling in het
kring. Maar
en het is w
die binnenk
afweten, zo
gepraat wor
uren en ure
hebben, aan
op dit punt
Volgende
Een opme
Heraut“.
Dr L. v.
geschreven
van de ker